

Oarje-Finnmárkku boazodoallohálddahus Reindrifftsforvaltningen Vest-Finnmark

Det Kongelige Landbruks- og matdepartement
Postboks 8007 Dep.
0030 OSLO

Din čuj./Deres ref.:
201000877-/TKJ

Min čuj./Vår ref.:
2010/3875/1113/2011/AMS/324

Dáhton/Dato:
19.01.2011

Det Kongelige landbruks- og matdepartementet - Reindrifftsloven - Forskrift om avgift ved brudd på bruksregler og forskrift om tvangsmulkt – Høring

Viser til høringsdokument av 20.12.2010 angående forskrift om brudd på bruksregler og forskrift om tvangsmulkt. Områdestyret for Vest-Finnmark har i møte 19.01.2011 behandlet høringsdokumentet i områdestyresak 5/11.

Områdestyrets uttalelse til forskrift om avgift ved brudd på bruksregler og forskrift om tvangsmulkt:

Områdestyret for Vest-Finnmark vil synliggjøre at siidaandelene i Vest-Finnmark er registrert i to forskjellige reinbeitedistrikter, nemlig de ordinære sommerbeitedistriktene i tillegg til høst/vår- og vinterbeitedistriktene (rbd. 30A Vestre sone, rbd. 30B Midtre sone og rbd. 30C Østre sone). Dette er en vesentlig forskjell i forhold til siidaandelene Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområder som alle har kun ett reinbeitedistrikt å forholde seg til. Områdestyret for Vest-Finnmark ser det som en stor utfordring i forhold til forskriften, at siidagrensene på høst/vår- og vinterbeiteområdene (rbd. 30A, rbd. 30B og rbd. 30C) ikke er fastsatt pr. i dag.

Det er viktig at alle reineiere opplever forutsigbarhet i forhold til denne forskriften, dette for å sikre at alle reineiere forstår konsekvensene av brudd på disse. Dette innebærer også at forskriftene utformes på en klar måte, og at eventuelle vedtak om avgift/tvangsmulkt ved brudd på disse kan gjennomføres på en effektiv måte.

Områdestyret for Vest-Finnmark har gjennomgått forskriftene og kommer med en følgende uttalelse om forskriftene som er lagt ut på høring;

Forskrift om avgift ved brudd på bruksregler

Generelt:

Ádreassa - Adresse
NB! Ny adresse / Ođđa čujuhus

Bredbuktnesveien 50B
9520 Kautokeino

Telefovndna - Telefon

78484600
www.reindrifft.no

Telefákša - Telefaks

78484610

Hvem bryter bruksreglene

Avgiften etter § 77 kan ilegges “ved brudd på bruksregler gitt i medhold av § 57”. Etter ordlyden til § 77 er det uklart hvem som kan stå for bruksregelbruddet. Det vil si hvem som representerer bruddet. Kan det gripes inn når hele distriktet gjør brudd på bruksreglene, eller når en siida bryter bruksregler, eller når en gruppe bryter bruksreglene, eller bare når en siidaandel bryter bruksreglene.

Hvem sine bruksregler brytes

En problemstilling som vil oppstå i forhold til anvendelsen av sanksjonen er hvem sine bruksregler er blitt brutt, og hvem sitt fond skal avgiften tilfalle.

Bruksregler er interne regler jf. Ot.prp. nr. 25 (2006-2007) punkt 8.16, og de vil bare være bindende for siidaandelene bruksreglene gjelder for. Dette vil begrense typetilfellene bruksregelavgiften kan benyttes til.

Når en siidaandel har brutt bruksreglene i sitt distrikt, så er det naturlig at vedkommende betaler avgiften til sitt distrikt ved bruddet. Når en siidaandel har brutt det som står i bruksreglene til et annet distrikt, så må det være på det rene at disse bruksreglene ikke er bindende for vedkommende siidaandel. Dermed kan ikke § 77 benyttes for slike tilfeller.

Så finnes det tilfeller der en siidaandel bryter felles bruksregler mellom to distrikter jf. § 57, siste ledd, f.eks beitebruksregler og regler om beitetider ved gjennomflytning. Da vil det oppstå spørsmål om hvilket distrikt avgiften skal tilfalle. Det synes naturlig at avgiften tilfaller distriktet som er vertsdistriktet. Dette er noe forskriften burde avklare.

Til § 1:

Hva skal § 77 gjelde

Departementet har bedt høringsinstansene særlig å vurdere om det skal settes avgift ved brudd på bruksregler for øvrig. I forslaget har det blitt sett hen til det interne selvstyret i reindriften.

I reindriftsloven 2007 har en av de viktige underliggende hensynene vært at reindriften skal gis større selvstyre og at det skal skilles mellom hvilke saker som hører under det offentlige, og hvilke saker hører til det privatrettslige, se blant annet Ot.prp. nr. 25 (2006-2007) punkt 7.1.

Departementet har foreslått at bruksregelavgiften kommer til anvendelse på beitebruk, nærmere bestemt beiting på ulovlig område og brudd på beitetid, og brudd på høyeste fastsatt reintall. I tillegg har de foreslått at bruksregelavgift skal komme til anvendelse på slakte- og produksjonskrav.

Etter reindriftsloven § 57 inneholder bruksreglene nærmere regler om beitebruk, reintall, bruk og vedlikehold av gjerder og andre fellesanlegg, bruk av motorisert kjøretøy, disponering av reindriftsfond, forvaltning av distriktets øvrige midler, fordeling av arbeidsplikter og investeringer, og andre forhold som det er hensiktsmessig å regulere.

Spørsmålet blir dermed om avgift også kan ilegges ved brudd på øvrige bruksregelbestemmelser, dvs. brudd på bestemmelser som gjelder bruk og vedlikehold av felles anlegg, bruk av motorisert kjøretøy, disponering av reindriftsfond, forvaltning av distriktets øvrige midler, fordeling av arbeidsplikter og investeringer, og andre forhold. Etter Områdestyrets vurdering synes det som unaturlig at områdestyret som offentlig organ skal gripe inn i slike interne forhold, og det foreslås at

det ikke åpnes opp for at bruksregelavgiften kan ilegges i slike tilfeller. Heller ikke lovutvalget har nevnt noe om avgift for andre typer tilfeller enn det som er blitt nevnt i høringsforslaget; “Her innføres det en adgang til å ilegge avgift ved beiting på ulovlig område, herunder brudd på beitetidsbestemmelser, og overskridelse av høyeste fastsatte lovlige reintall” jf. (NOU 2001:35, merknader til § 13-4).

Ulovlig beiting forskriften § 1 nr. 1

Etter forskriftsutkastets § 1 nr. 1 kan avgift ilegges “ved beiting på ulovlig område, herunder brudd på bestemmelser om beitetid”.

Etter en ordlydsfortolkning vil “ulovlig beiting” omfatte ulovlig beiting utenfor distriktsgrensen, og ulovlig beiting utenfor siidagrensen. I tilknytning til beiting på ulovlig område må det holdes for øyet at det er kun distriktets *egne* bruksregler som kan utløse avgift for den enkelte siidaandel. Bruksregler til andre distrikt kan ikke denne siidaandelen bryte, fordi dem ikke er bindende for denne siidaandelen. Beitingen som forskriften sikter til må være ulovlig i forhold til bruksreglene som vedkommende siidaandel er bundet av.

Er det en siida som beiter i et område som ikke regnes som denne siidaens område etter bruksreglene, men området er innenfor distriktet som siidaen tilhører så kan avgift for beiting på ulovlig område ilegges siidaandelene som hører til siidaen. Det samme må gjelde for en gruppe.

Ved felles bruksregler mellom to distrikter må det avklares i forskriften hvem avgiften tilfaller.

Beiting på ulovlig område kan i visse tilfeller medføre at områdestyret skal ilegge pålegg om opphør av den ulovlige beitingen etter § 75.

Reintall, forskriftens § 1 nr. 2

Det fremgår av utkastet til forskriften at avgift kan ilegges “ved overskridelse av fastsatt reintall”. Ordlyden i forskriften er utydelig på dette punktet. Gjelder dette generelt ved overskridelse av reintall, det vil si når distriktets reintall overskrider høyeste fastsatt reintall. Eller gjelder dette kun når siidaandelens reintall overskrider fastsatt reintall. Dette bør avklares og presiseres.

Reintallsfastsettelsen etter bruksreglene reguleres av § 60. Høyeste reintall *skal* fastsettes på sommersiidanivå jf. § 60, første ledd. Det *kan* fastsettes et øvre reintall på vintersiidaene. En vintersiida eller en annen gruppering kan be om at det fastsettes et øvre reintall for dem jf. § 60 andre ledd. Siidaen skal utarbeide reduksjonsplan dersom reintallet i siidaen overskrider det fastsatte reintallet. Dersom dette ikke gjøres, eller at de ikke klarer å gjennomføre reduksjonsplanen så reduseres det overskridende forholdsmessig jf. § 60 tredje ledd. Etter § 60 fjerde ledd kan det fastsettes et øvre reintall per siidaandel.

Hvis distriktet overskrider høyeste fastsatt reintall vil det falle inn under § 75, og da plikter områdestyret eller reindrifststyret å ilegge pålegg med en sanksjon etter § 76, 78 evt 79. Da er det ikke sikkert at det vil være rimelig å ilegge en avgift i tillegg, jf. rimelighetshensyn og forholdsmessighetsprinsippet i forvaltningsretten.

Ut fra denne vurderingen så mener Områdestyret at denne typen avgift egner seg kun der det er fastsatt et høyeste reintall på siidaandelnivå, ved øvrig reintallsoverskridelse vil det være aktuelt med pålegg etter § 75.

Slakte- og produksjonskrav, forskriften § 1 nr. 3

Slakte- og produksjonskrav må være fastsatt i bruksreglene for at avgiften skal kunne benyttes på denne typen bruksregelbrudd, ellers kan ikke avgift etter § 77 ilegges dette. Forskriften vil da stride mot § 77 ordlyd som forutsetter at avgift ilegges “ved brudd på bruksregler gitt i medhold av § 57”. En reduksjonsplan kan dermed ikke selvstendig tjene som grunnlag for avgift.

Til § 2:

Områdestyret har ingen bemerkninger til denne bestemmelsen.

Til § 3:

Beiting på ulovlig område og brudd på beitetidsbestemmelser, forskriftens § 3 nr. 1:

For beiting på ulovlig område og beiting utenom beitetidsbestemmelsene foreslås følgende:

Områdestyret foreslår en avgiftssats på kr. 1000,- per siidaandel per dag de første fem dagene ved beiting på ulovlig område og beiting utenom beitetidsbestemmelsene.

Ved ulovlig beiting på vinterbeiteområdene, så tilfaller avgiften siidaen som har lidt skaden, og ikke distriktets reindriftsfond.

Fra og med dag seks til og med dag ti foreslår områdestyret en avgiftssats på kr. 5000,- per siidaandel per dag ved beiting på ulovlig område og beiting utenom beitetidsbestemmelsene.

Ved ulovlig beiting på vinterbeiteområdene, så tilfaller avgiften siidaen som har lidt skaden, og ikke distriktets reindriftsfond.

Fra og med dag elleve må områdestyret vedta at beiting på ulovlig område og/eller beiting utenom beitetidsbestemmelsene medfører at offentlige interesserer tilsier tvangstiltak jf. Reindriftslovens § 75.

Reintall, forskriftens § 3 nr. 2

Det er satt en sats på 2 kroner per rein per dag for rein som overskrider det fastsatte reintallet. Dette vil forutsette at reintallet for den enkelte siidaandel må være fastsatt for at avgiften skal kunne ilegges jf. vurderingen til merknader til forskriftens § 2 om reintall.

Når det gjelder satsen konkret, så er den satt for lavt jf, samme vurdering som satsen til ulovlig beiting. Områdestyret foreslår en sats på 15 kroner per rein per dag.

Det oppstår også spørsmål vedrørende hvordan enn skal få konstatert at vedkommende siidaandel har for høyt reintall. Er det tenkt at det skal foretas en offentlig telling, skal man forholde seg til opplysningene i melding om reindrift, skal det foretas stikkprøvekontroller. Skal reindriftsagronomen kontrollere reintallet hver gang noen klager inn andre for å ha et for høyt reintall. Det oppstår også spørsmål om når avgiften stopper å løpe. Er det fra det dokumenteres at reinen er blitt slaktet, eller er det datoen som går fram av slaktebilagene som er avgjørende.

Rimeligheten av avgift per dag må også vurderes om forholdet oppdages da det ikke er slaktesesong. Avgiften vil løpe seg større, og vedkommende har ikke mulighet til å slakte. F.eks hvis det oppdages i melding om reindrift at vedkommende har høyere reintall enn tillatt. Det er vanlig å slakte rein til husholdningen tidligst i begynnelsen av august. Slaktesesongen for slakteriene begynner først i september. Dette er forhold som bør tas med i vurderingen av rimeligheten av sanksjonen.

Til § 4 og 5

Områdestyret har ikke noen bemerkninger vedrørende disse.

Annet

Det stilles spørsmål om illeggelse av avgift etter § 77 regnes som brudd på vilkår som reindriftsavtalen stiller for at en siidaandel skal oppnå tilskudd, se punkt 4.2 i reindriftsavtalen; *“Siidaandelen/tamreinlaget må utøve en reindrift som er i samsvar med de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter for næringen, herunder pålagte tellinger og bestemmelser knyttet til oppfølging av lovlig fattede vedtak om høyeste reintall”*. Det burde nevnes noe i forskriften om illeggelse av bruksregelavgift medfører at dette vilkåret ikke lengere oppfylles, slik at det skapes forutberegnelighet for siidaandelene.

Forskrift om tvangsmulkt

Til § 1

Områdestyret har ingen bemerkninger til denne.

Til § 2

Det er bra at det gis føringer i forskriften for hva som skal vurderes ved utmålingen av tvangsmulkt, da det er gitt lite føringer på dette i forarbeidene til reindriftsloven. Områdestyret vil bemerke at det burde tas med som et moment hvilke fordeler vedkommende vil ha ved å ikke etterkomme pålegget. For eksempel fordelen av å ha et for høyt reintall, fordelen ved å ikke foreta utdriving og intensiv gjeting. Dette er et moment som bør tas med slik at tvangsmulkten får den ønskede effekten.

Til § 3:

Tvangsmulkt etter reindriftsloven ilegges løpende. Dette innebærer at den størrelsen på den økonomiske forpliktelsen forhøyes hele tiden så lenge det ulovlige forholdet ikke bringes til opphør. Det bør kanskje utvises forsiktighet ved denne typen prosentvis forhøyelse av tvangsmulkt, da det fort kan medføre at det blir mer nærliggende å definere forholdet som “straff” etter den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) artikkel 6. Før det fattes vedtak om å forhøye tvangsmulkten, burde den påløpte tvangsmulkten inndrives, da det kan tenkes at alvoret av sanksjonen ikke oppfattes før slik inndrivelse er skjedd. Tvangsmulkt fremstår kun som en trussel til inndrivelsen er utført.

Til § 4

I denne bestemmelsen i utkastet er forfallstidspunktet til tvangsmulkten regulert. Det er bra at det er fastsatt i forskriften når tvangsmulkten forfaller. På et visst tidspunkt vil den løpende tvangsmulkten bli urimelig stor, slik at det skriftlige påkravet bør sendes før størrelsen på tvangsmulkten blir urimelig stor. Som tidligere nevnt, fremtrer en tvangsmulkt i stor grad som en trussel frem til det blir krevd inn.

Forskriftens § 5 og § 6

Områdestyret har ingen bemerkninger til disse to bestemmelsene.

Annet:

Det burde nevnes i forskriften om ileggelse av tvangsmulkt medfører at tilskudd etter reindrifftsavtalen kan bortfalle jf. vilkåret i reindrifftsavtalens punkt 4.2; *“Siidaandelen/tamreinlaget må utøve en reindrift som er i samsvar med de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter for næringen, herunder pålagte tellinger og bestemmelser knyttet til oppfølging av lovlig fattede vedtak om høyeste reintall”*. Hvis forskriften er avklarende på dette punktet, så vil det gi forutberegnelighet for reineierne.

Med hilsen

Mikkel Ailo Gaup
Reindrifftsagronom

Anne Merete M. Sara
Førstekonsulent